

Naše veselje

Priloga „Slov. gospodarja“ za deco.

Štev. 10. II.

24. XII. 35.

Letnik II.

Sv. Miklavž.

Med vsemi svetniki je pač sv. Miklavž deci najljubši. Saj pa tudi prinaša toliko lepih stvari. Razen sadja, slasćic in igrač dobe šolarji še šolske potrebščine, lepo pisane kamenčke, boljše svinčnike, tablice, zvezke itd.

Toda veselje ni nekaljeno, kajti Miklavž je dober le pridnim otrokom; zanje ima jabolka, orehe, rožiče, denar in celo oblekice in druge darove. Za lenuhe in hudočneže pa ima samo puhlo repo in umetno spleteno brezovko. Če je ta povezana s svilenim trakom na pentljo, jo še dobro znamenje! Treba je samo paziti, da kaj ne prisili staršev, razvezati petljo ... Kdor pa dobi samo pusto brezovko, je takorekoč obsojen!

Miklavžovo je torej majhen sodni dan za otroke: tedaj se dobri plačujejo, hudočni pa kaznujejo.

Seveda se potrudijo večinoma vsi, da so vsaj tisti čas kolikor mogoče pridni. Rajši slušajo, uče se pridno, posebno molitvici in vsak večer molijo še posebe na čast sv. Miklavžu. Razgovarjajo pa se najrajsi o darovih, katerih se nadajajo in si jih žele. In čudno, sv. Miklavž to vse dobro sliši in jim po možnosti vse izpolni.

Miklavžev večer, Miklavževa noč! Kako vznemirjeni so otroci, ko ne vedo, kaj bo, ko se nadajajo dobrega, se bojijo hudega! O mraku stavijo na okno ali na drug določen prostor krožnik, = kolikor mogoče globok. Ponekod imajo navado, da nastavljajo čevlje, kar pa je nezdravo in neokusno.

Po zadnji prisrčni molitvici *gredo* otroci spat. Toda vznemirjen človek je težko zaspiti. Naj še tako tiščijo trepalnice skupaj — ne gre, pa ne gre. Najrajši bi se še kaj pomenili, ali tedaj bi šel sv. Miklavž kar mimo.

Zato otroci molče. Končno se jih pa vendar usmili spanec. Če se pa slučajno kdo prebudi, pogleda skrivaj na krožnik, pa se zopet stisne pod odeajo.

Ko pa napoči jutro, so vsi otroci ne-navadno hitro in zgodaj pokonci. In tedaj ni ne konca ne kraja pregledovanju in občudovanju, primerjanju in uživanju.

Kar preostane zobem, pa poneso v šolo, da bi videli darove tudi součencik. Včasi je celo gospod učitelj rado-veden, kaj je komu prinesel ta otroški svetnik, in danes nima tako resnega obraza, ker je Miklavžev praznik.

Ah, ti sveti Nikolaj!

Ah, ti sveti Nikolaj,
kar te prosim, daj mi, daj:
konjička brzih nog,
meni par ostrog;
tudi ne pozabi biča,
da poženem z njim konjiča;
da poženem ga — hi, hop —
daleč pod nebeški strop.
Tam se zvezde šetajo,
venec božji spletajo;
zvezde zlate gledal
in na nje bi sedal:
zase in za mamo
dve bi vzel na ramo!

Fr. Žgur.

Razgovorček.

Nadaljujmo tu naše razgovore, katero smo začeli v prejšnjih številkah!

Govorili smo že o raznih pripomočkih za dobro učenje. Danes vas opozorim na sredstvo, ki vam gotovo ni znano, namreč kot uporaba za učni pripomoček. To sredstvo je spanje.

»Ali je mogoče?« boste rekli. »Kako more spanje pomagati pri učenju?«

Pa je le tako! Nekoč sem imel prijatelja, ki je rad prepeval, ali nisem imel posluha. Marsikatero pesem sem mu igral in pel več ko dvajsetkrat. Zelo je pazil, nazadnje pa je vendar strašno krivo pel. Tako je bilo precej časa. Nekoč je prišel prijatelj pozno zvečer domov in se je hotel naučiti še pesmice »Slišala sem ptičkov pet«, ker pa sem se baš napravljal za neko važno sejo,

sem mu zaigral in zapel pesem samo enkrat.

Drugega jutra mi je rekel prijatelj, da pesem zna. In res, pel jo je boljše, ko kdaj prej kako pesem. Premišljeval sem to in prišel do zaključka, da je najbrž njegov duh v spanju še dalje delal na pesmi. Kaj če bi bilo z učenjem prav tako? Poskušal sem res in našel, da veliko koristi, če zvečer to, kar se hočemo naučiti, prav pazljivo čitamo in premislimo. Drugega jutra je potem učenje za polovico lažje.

Zato vam rečem, da mora pri učenju pomagati tudi spanje. Poskusite in čitatite zvečer učni snov prav pazljivo, točno in glasno ter premislite poedine stavke. Potem vam bo šlo drugega dne prav lahko.

Računska naloga.

Solski nadzornik je nadzoroval v šoli in je našel, da je bil eden izmed učencev v računanju jako nespreten. Po mnogih vprašanjih, na katera je zelo slabo odgovarjal, je poskusil nadzornik, da bi mu pojasnil način računanja na primeru. Rekel je:

»Misli si, da posodim vašemu sosedu 100 dinarjev pod pogojem, da mi vrne

mesečno po 10 dinarjev. Koliko bi mi bila vaš sosed čez pet mesecev še dolžan?«

Odgovor je bil: »Sto dinarjev.«

»Ali, kako moreš kaj takega reči? Vidijo se mi, da ti svoje račune še kako malo poznaš.«

»In Vi še manj našega soseda, gospod nadzornik,« je odvrnil učenec.

Boj v zraku.

Vojne so bile menda, odkar svet stoji, ali v prejšnjih časih niso bile tako grozne, kakor je to danes. Človek je izumil toliko strojev in drugih strahot, da bi uničil človeška življenja, da nas postaja kar groza, če samo na vse to pomislimo.

Zdaj spet besni vojna tam dol in Afriki, v Abesiniji, in časopisi nam poročajo dan na dan o vojnih grozotah, o uničevalnih strojih, o človeških žrtvah.

Najhujši je boj iz zraka, iz letal. Človek se pred težkimi bombami, ki jih spuščajo letala na zemljo, ne more prav kam skriti, ker obokanih kleči in drugih takih količkaj varnih zatočišč na odprtem polju ni. Tako pač taka letalska bomba, ko pade na tla, uniči vse življenje okoli sebe in sicer daleč napakoli.

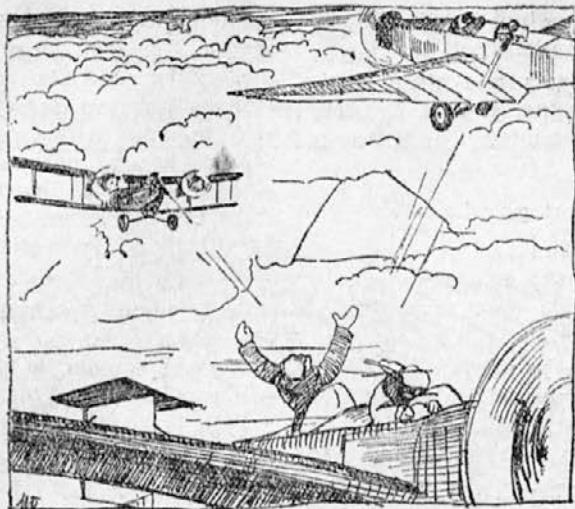
Čitali ste tudi, da se Abesinci ne morejo upirati uničevalnemu delovanju so-

vražnih letal, ker sami nimajo niti dovolj letal, niti izvezbanih vodnikov zunaj. To je popolnoma modern boj, boj v zraku, kateri zahteva poleg dobrih ter globnih letal tudi izvezbane in hladnokryne ljudi, ki z njimi upravljajo.

Kako se vrši tak boj v zraku?

Slika nam nekaj o tem pove. Vsako letalo ima poleg bomb, katere spušča na tla, tudi strojne puške, tako da postane letalo nekakva majhna bojna ladja. Razen vodnika je na letalih še več drugih vojakov, kateri ali gledajo, kje so sovražniki na zemlji ali v zraku, in ki potem streljajo nanje tudi iz strojnih pušk.

Glavno je, da pride letalo do sovražnega tako, da je nad njim. Potem lahko vrže nanj kako bombo ali pa strelja od zgoraj navzdol, kar je lažje od obratnega. Včasi se približa sovražnemu letalu tudi od strani in skuša s streli

iz strojnih pušk uničiti posadko, da potem tisto letalo ni več sposobno za boj in se mora spustiti na tla. Če je sovražno letalo dobro zadeto, n. pr. v stroj, ali pa če je ubit vodnik, tedaj strmoglav na zemljo in se razbije.

Boj v zraku je torej silno nevaren in zahteva od vojakov močne žive. Zato pa se vežbajo že v miru in se pripravljajo za svojo nalogu v vojni. Vojne si sicer nihče ne želi, mora pa biti nanjo pripravljen.

Pojasnilo.

Gošpodar: »Kaj pa je to? Vi kradete jagode in kar z loncem ste prišli?«

Potepuh: »Saj ne kradem. Tukaj sem

videl jagode po tleh pa jih pobiram, da se ne pokvarijo.«

—

Odgovori na dopise.

Odgovori so morali v prejšnji številki izostati, ker je manjkalo prostora, zato pa pridejo na vrsto tu.

M. Hafner, Celje. Da je premalo, če prideš z »Našim veseljem« le enkrat na mesec? Kaj pa hočemo, ko je toliko druge snovi, da se komaj še prerinemo z našo! Za enkrat, žal, ne gre drugače!

J. Šafarič, Petajnci. Vaši želji je bilo ustrezeno že v prejšnji številki in se bomo ob dani priliki na take nepopolne množitvene račune še povrnili.

J. Zupanc, Šibenik. Pesem »Ah . . .« je za deco pretežka, prepolna razmotrovanja, ki je otrokom še tuje. Zato prosimo, da nam pošljete ob priliki kaj ta-

kega, kar bo po vsebini in »kratkostik« primerno za našo mladino.

S. J., Ptuj. Prvega pisma nismo dobiti, pač pa karto z dne 21. 10. t. l. im sedaj še ponovitev pesmi v pismu. Pesem se glasi:

Jesen v gozdu.

1. Drevesa v gozdu
pesem si jesensko šepetajo
in zdi se mi, da listu vsakemu
v slovo jo šepetajo.
2. Pesem njihova je mrzla,
kot je mrzla sapa, ki jih stresa.
Pesem njihova je žalostna,
kot žalostna je njihova usoda.

Če gradite stihe brez rime, a imate v 1. kitici posebnost (šepetajo v 2. in 4. vrsti), mora biti nekaj sličnega tudi v 2. kitici. »Mrzla pesem«? Doslej pozna-

mo dolge, kratke, vesele, žalostne, tihe, glasne . . . pesmi, za mrzle pa še ne ve-mo. Zakaj bi bila »usoda« žalostna? Drevesa dobe vendar spomladi novo li-stje, odpadio listje pa se spremeni v zemlo, kar je naravni razvoj, ne pa »žalostna« usoda. Drugače pa motiv ni slabo zajet in bi se dalo z njim kaj na-praviti. Torej le še kaj, pa manj »ža-lostnega«!

Fr. Broman, Stražišče. Labirint je dobro rešen, račun pa ne, ker se je vri-nila mala pomota, ki jo boste po rešit-vah v tej številki lahko sami popravili.

J. Podvišnik, Sv. Martin na Pohorju. Rešitve so povsem v redu, tako pri la-birintu kakor pri računu. Ali je bilo zelo težavno?

Naloga.

Nekje je na steni tole z roko pisano besedilo:

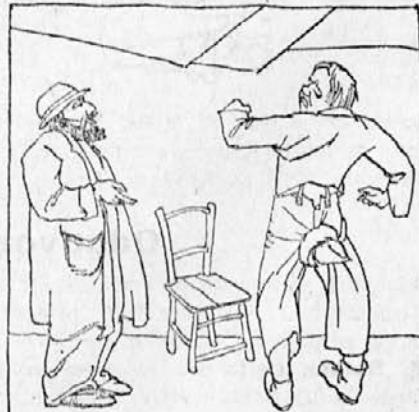
zimi ubegniti ubegniti njimi mi se mi
mrazu njimi za da spominih skrivaj odletele
za možno Ah tožnih njimi jug in
ni napaja v za na plan tuge
duša in pa so črez v ptice
uhaja Oko goro dežele tja se Selijo

Kaj pomeni ta napis? Kdo zna besede tako postaviti v red, da bodo kaj razumljivega povedale? Vemo, da je to težavna naloga, zato boste treba nekaj pomoći. Začnite z besedo »Selijo« in od tam napredujte. Kako? To vam pač moramo samim prepustiti.

Nove hlače.

Kupec: »Hlače so mi dosti prevelike.«

Žid: »Nič zato, napravite si vozel, pa je vse v redu.«